

תזריע-מצורע

עלון מס'

1082

שנה כ"ב התשפ"א

פניני הפרשה

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

לתקן עולם

וביום השמיני ימול בשר ערלתו – שואל האור החיים הקדוש מדוע הוצרכה התורה לכבד את מצות המילה, הלא כבר פרטי המצוה נזכרו בפרשת לך לך, כאשר אברהם אבינו נצטווה על המילה. ואם בא הכתוב להודיע שיש למול ביום ולא בלילה, הרי אפשר היה לכתוב כל הפרטים הללו כבר שם. ובעיקר צריך להבין מה קשורה מצות המילה לאשה היולדת?

מביא האור החיים מדרש תנחומא ששאל טורנוסרופוס את רבי עקיבא למה אתם עושים ברית מילה, ולא משאירים את האדם באופן טבעי כפי שנולד. הביא לו רבי עקיבא שבולים מצד אחד ולחם מוכן מצד שני, ואמר לו את השבולים הללו אתה אוכל כפי שהם באופן טבעי או מתקן אותם לאכילה... המשיך לשאול אותו למה לא ברא את התינוק מהול? ענה לו רבי עקיבא שהקב"ה נתן את המצוות לצרף בהם את הבריות. ועדיין יש לנו צורך להבין גם את המשל וגם את הנמשל, מדוע לא ברא ה' את הבריאה באופן שלם, ובמקום שבולים תוציא הארץ גלוסקאות, ושהתינוק יולד מהול, כמו כל הבריאה שנבראה באופן מושלם.

מבאר האור החיים הקדוש את תשובת רבי עקיבא שאדם הראשון ודאי נברא בתכלית השלימות ולא היתה בו ערלה כלל ועיקר, רק בסיבת החטא נולדה בו ערלה. וכמו כן בעקבות החטא גם נמשכה שלימת הטומאה על האשה. ועוד גרם החטא שהאדמה נתקללה בעבורו, וכדי שיהיה אוכל מושלם צריך תיקון גדול של עשיית הלחם. ולכן כל עבודת האדם היא לטרוח כדי להעביר הטומאה בטהרת היולדת, וכן בתיקון הוולד על ידי הסרת הערלה, וכן בתיקון הלחם שנאמר עליו "בזעת אפיך תאכל לחם". כשנזכה לביאת המשיח, נאמר בזהר הקדוש שה' יעביר רוח טומאה מן הארץ, וממילא נזכה שהארץ תוציא גלוסקאות וכלי מילת.

מסופר על הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל שהיה מלמד יהדות קבוצת סטודנטים בדרום אפריקה. והיו מקפידים לחבוש כיסוי ראש בשעת הלימוד. רק אחד לא הסכים בשום אופן לחבוש כיפה, למרות שהיה ער ללימודי היהדות. לאחר בירור התברר לרב שהוא עדיין לא נימול. הרב השפיע עליו לערוך ברית מילה, ומאז כל המעצורים נפלו, וזכה להתקרב ליהדות על כל המשתמע מכך.

דרכי הפרד"ס אפנים בפיוש התורה	עצה טובה
<p>חילופי אותיות</p> <p>במקום להחליף את האותיות במלה במספרים – מחליפים אותן באותיות מקבילות ומקבלים מלה אחרת. בספרי חז"ל גם דרך זו נקראת "גימטריא", ועשו בה שימוש בכמה וכמה אופנים, כמו: החלפה עם אותיות בעלות אותו מוצא (ראה ברכות ל' סע"ב ול"ב ע"א), או החלפת אותיות הראשונות בסדר א"ב באותיות אחרונות: א"ת ב"ש (א' מחליפה את ת' ולהיפך), או א"ל ב"ם, אח"ם בט"ע, אי"ק בכ"ר ועוד (עיי' שבת ק"ד ע"א, וראה בהרחבה בספר "דקדוקי אביע"ה", ערך חילוף אותיות). יש גם דרך של החלפה באותיות הבאות אחרי או לפני. לדוגמא: האותיות הבאות אחרי האותיות במלה "שחד" הם "תפ"ה". והרמז מובן. דוגמא להחלפה באותיות הבאות לפני: האותיות הבאות לפני האותיות במלה "שבת" הן "ראש", לרמזו ל"מראש מקדם נסוכה".</p>	<p>כאשר רוצים לפרסם ספר, כדאי לעשות פרסומת מרוכזת ולפרסם בכמה מקומות בו-זמנית. אדם שרואה את הספר מפורסם במספר מקומות, הספר הופך להיות אצלו בתודעה כספר מפורסם.</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"אם דברי התורה ערבים עלינו ונשמח בלימודינו ולא נקוץ בה, אות היא כי אנו מכירים ומרגישים בערך התורה. אך אם אין דברי התורה ערבים עלינו, וכאשר נתחיל ללמוד מעט אנו קצים ובלמדנו איזה מזמורי תהלים מרגישים כובד גדול על שכמנו ותיכף עומדים ומבטלים, אות הוא שאין לנו אהבת התורה...". ("מגיד חדשות" ח"ט עמ' ק')

ישער בנגע הפך לבן וגו' וראהו הכהן וטמא אותו (יג. י)

ראיתי מקשים מדוע כאן הסמל לטומאה הוא צבע לבן, ולא כבכל מקום שצבע לבן מסמל טהרה (כמו למשל בגדי הלבן של הכהן גדול ביום הכיפורים)? ונראה ליישב שכיון שעל ידי שרואה ישער בנגע הפך לבן הוא חוזר בתשובה ונטהר מנגעיו, אם כן גם כאן הלבן הוא סמל לטהרה. וע"ע בכלי יקר. (חן בשפתותיך, כת"י).

נקודת חן / עובדיה חן**הזורעים בדמעה**

לרבים, בסגנון בהיר וכתדות לשון. בעיני רוחם ראו את העגלים הבאים לגמוע ממעיינותיהם, ובהתאם לכך הגישו את דבריהם על מגש של כסף, מנוסחים בלשון צחה וברורה.

ואכן, רק הזורעים בדמעה מובטח להם לקצור ברנה. "עם הספר" הוא האחרון שאפשר למכור לו "חתול בשק". ציבור הקוראים מזהה את ההשקעה ומצביע בכיסו. וידועה האימרה "המעכב ספרו בידו שנה אחת, ימשיך קיומו למאה שנה" (ראה בספר "אסף המזכיר" ערך "ספר" ו"מלאכה יפה").

כשאנו מקבלים לידינו ספר מוכן, איננו מעלים בדעתנו כמה יגיעה עמל וטורח הושקעו בו; החל מטבילת הקולמוס, עבור בליטוש והגהה, עד הברכה על המוגמר.

בשעת חדוה, דיבר מרן רבנו **עובדיה יוסף זצ"ל** על אלו שמוציאים את ספריהם כאשר יעלה המזלג בלי השקעה ועמל, ובין הדברים סיפר: "אני והגאון רבי **יוסף שלום אלישיב** ישבנו יחד באותו הרכב בבית הדין הגדול. אחת לכמה חודשים, היה מופיע מחבר ספרים מירושלים ומגיש לנו עוד ספר שחיבר. "תראו, זה ספר שהדפסתי היום", היה אומר לנו. אני הייתי רואה ומתפלל: 'איך הוא מסוגל להוציא ספרים בקצב כזה? איפה העמל והיגיעה?'. פעם סתתי את הדברים לפני הרב אלישיב, אמרתי לו: 'כבודו יראה את הרב הזה. כל כמה חודשים הוא כותב ספר, בעוד שאני משקיע כוחות עצומים ויגיעה רבה עד שיוצא ספר מתחת ידי. איך זה יכול להיות?'. השיב לי הרב: 'כבודו יודע מה ההבדל בין תרנגולת לאדם? תרנגולת ממוצעת מטילה ביצה בכל יום, ואילו אשה יולדת רק אחת לתשעה חודשים. ומהו ההבדל ביניהן? התרנגולת מטילה ביצה, ממנה יבקע לכל היותר אפרוח. ואילו אשה יולדת תינוק, שעלול לצמוח ולגדול, ולהאיר את העולם בתורתו. חיבוריו הנפלאים של כבודו, דומים לוולדותיה של אשה, ועוד עתידים המה לגדל דורות מבורכים של תלמידי חכמים...".

"האם מישוהו מהלומדים ידע להוקיר את העמל והיגיעה שהושקעו בספר?" תהה רבי לייב באזני אביו רבנו החפץ חיים זצ"ל כשראהו עמל למעלה מכוחותיו על כתיבת ספרו "משנה ברורה".

השיבו ה"חפץ חיים": בימי סלילת הרכבת הטרנס-סיבירית, בידי מאות אלפי פועלים, רבים מהם קיפחו את חייהם בעבודה. שאל אז פועל רוסי את אביו: "וכי נוסעי הרכבת העתידית ישכילו להעריך את מסירות הנפש שהושקעה במסילה?".

"אבינו הצאר!" סיכם אביו בשתי מלים את התשובה. מכיון שכל מעשינו מכוונים למען הצאר, אין זה מענייננו כמה יעריכו אותנו הנוסעים. כך, אמר ה"חפץ חיים", מכיון שכל תפקידנו הוא לעשות רצון בוראנו, מה לנו אם יחשיבו הבריות את מלאכתנו אם לאו.

וכך במשך שלושים שנה (!) עמל החפץ חיים על חיבורו בעמל ויזע, והזורעים בדמעה ברנה יקצורו. לעמל יש תוצאות, וההערכה לספרו חוצה עדות וחוגים, עד שאין לך ספריה שספרו נעדר ממנה.

מלבד עצם השאיפה לשלמות היצירה, מחבר ספר קודש יודע כי עוסק הוא בעבודת קודש והרי הוא כמקריב קרבן על גבי המזבח (כמ"ש הרב לב שומע על פי הרב לב אריה), וזו כבר סיבה מספיקה לא לחסוך כל עמל וטורח כדי שיצא הספר בצורה מתוקנת מבית ומחוץ.

מתוך אותה כוונה לעשות נחת רוח ליוצרם, עמל רב השקיעו רבותינו ביצירותיהם. כאותו גנן העודר מנכש ומסקל את גנתו בכל עת, כך היו נוהגים בכתביהם, עד שהיו ראויים פירותיהם למאכל. בניפוי אחר ניפוי, עמלו לשפר, ללטש, ולעבד את הסגנון, עד שיהיה מובן לכל, וירוץ הקורא בו בהשקפה ראשונה. כנותן מתנה לחברו אשר בעין יפה הוא נותן (כבא בתרא נ"ג ע"א), העניקו את דברי תורתם

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

בשם ה' נזכיר

בלב נשבר ובשפל קול, הודה שכאשר הביא את החיטה הקצורה לאחסנה בביתו, ירדו עליה גשמים ונעשתה חמץ. הסיתו יצרו להסתיר את הדבר כדי לא להפסיד ממון הרבה, ומכר את החטים כאילו הן שמורות לפסח. מן השמים מנעו את הקונים ממכשול, וירדו גשמים על תבואתם ופסלוה לעיניהם.

על אתר, הורה לו הרב להשיב לכל הקונים את כספם האבוד. העז החקלאי במר רוחו ואמר בתרעומת: "לא באשמתי נגרם הנזק! הרב הוא שמנע ממני את ברכתו, וגרם להחמצת התבואה! הנה חברי שזכה לברכת הרב, נשמרה תבואתו וכשרה היא למהדרין!".

השיבו הרב בנחת: "כאשר באתם לפני וסיפרתם שעומדים אתם לצאת לשדה, חברך הדגיש ואמר כי עומד הינו לצאת לשדה ברצות ה', ונאמר "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך" (שמות כ, כ). בתלותו את מעשיו ברצון ה', קשר עצמו במקור הברכות, ויכול הייתי לברכו. אולם אתה, ששם שמים לא עלה על פיך, לא היית ראוי לברכה, ומכיון שהתנתקת מהשגחת ה', לא נשמרה התבואה והחמיצה... (ע"פ ספר "שופריה דיוסף" עמ' תל"ז).

בשכנות לגאון רבי יעקב ברדוגו זצ"ל (רבה של מקנס שבמרוקו ומחבר ספר "קול יעקב"), התגוררו שני חקלאים יהודים. שנה אחת בהתקרב חג הפסח, בטרם יצאו השניים אל שדותיהם לשמור על החיטה לכל תחמיץ, ניגשו לקבל מהרב ברכת הדרך. אולם למרבה הפלא לא נהג בהם הרב כשורה. את האחד בירך בכל לב, ואילו את השני פטר לדרכו בלא כלום, באומרו "וכי הברכות נתונות בידי, התחת אלוקי אני?!".

החקלאי המבורך הלך אל השדה שמח וטוב לב, ואילו חברו הלך אל שדהו בלב כבד כשהוא פגוע מיחסו של הרב אליו. פקחו השניים עיניהם על הקציר, השגיחו שהתבואה תהיה יבשה, ולא תחמיץ מגשם ומטל, ואיחסנו אותה באסמיהם.

לפני חג הפסח, מכרו את יבולם לבני העיר לצורך אפיית מצות מצוה, והנה, דבר מוזר אירע עם כל אלו שקנו חיטה מן החקלאי שלא התברך מפי הרב. בלכתם אל המאפייה, נתקלו בגשמים עזים אשר החמיצו את החטים.

הבינו הכל כי יש דברים בגו, ומיהרו אל רבי יעקב ברדוגו. כאשר שמע הרב את דבריהם, מיהר וקרא אליו את מוכר החטים. "ספר לי מה אירע עם חטיך, אל תפל דבר!" ציוה עליו.

☺ זה לא חוק! ☺

אב אחד מגיע מרוגש כולו לרבו להתייעצות איך לנהוג עם בנו הקטן שמתגלה כבעל נשמה קדושה ונעלה...

כשמתעניין הרב במה מדובר, מספר האב: "במקום לשחק עם קוביות הלגו' ככל הילדים, הוא מניח אותם על ראשו וזרועו, כמו שמניח תפלין! ולא זו בלבד אלא שנוטל מגבת ומתעטף בה כבטלית, ומתנועע ומתפלל בדביקות... שמה סימן יש בכך שבעל נשמה גבוהה הוא?"...

"לא!" גוער בו הרב "זה סימן שאתה מתפלל בבית – תתחיל להתפלל בבית הכנסת"...

☺ חוק חוק אבא... ☺

מעשי בנים – סימן לאבות.

מוציאים את האוצרות – אצלנו!

"אוצרותינו"

וטועמים עונג שבת אמיתי!!!

הספר 'אוצרותינו' לוקח את הקורא למסע אל אוצרות התורה לאור חידושיהם ולקחהם של רבותינו הספרדים, שזור בסיפורים ומשלים

ניתן להשיג בישיבת כסא רחמים

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(פתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: במוסדותינו עובדת סייעת לגננת ותיקה, שיש לה בן האמור לעלות לכתה א', והם שוקלים לא לרשום את הבן לת"ת שלנו. האם יכולים אנו לאיים בפיטורין אם בנה לא ירשם אצלנו? תשובה: אל תאיימו בפיטורין. אי אפשר לכפות מקום לימוד על מישהו. אין אדם לומד תורה אלא במקום שלבו הפיץ (ע"ז דף י"ט ע"א). אבל יש לומר לה שממדת הכרת הטוב יש לרשום את הבן בת"ת שלכם.

שאלה: האם בערב ראש חודש חשון שאין אומרים בו תחנון אפשר לעשות "יום כפור קטן"? תשובה: ראיתי להגר"ש דבליצקי (שליט"א) באחד מספריו שכתב שבארבעה חדשים אין עושים יום כפור קטן, וסימנם הטא"ת (ער"ח חשון, טבת, אייר, תשרי). ואולי זה הובא בספר "ראשי חדשים כהלכתם" להרב אברהם הלוי נר"ו מקרית-ספר.

שאלה: במקום מגורי ביישוב בית-אל, הקמנו מנין על פי מנהג קהילות תונס. זכורני שבילדותי בערבית של ליל שבת היו שולחים אותנו לקרוא קריאת שמע ליד החזן שהיה קורא בלחש והילד קורא במקומו. זה מאוד המריץ את הילדים ללמוד את הטעמים ולדקדק בקריאה נכונה. רצינו להנהיג מנהג זה אצלנו בקהילה, אבל רבי משה חביב הי"ו (ת"ח דייץ המתפלל אתנו) הורה שלא לנהוג כך, כי הש"ץ צריך להוציא ידי חובה את אלה שקוראים בקול נמוך ואינם משמיעים לאזנם. האם יש מקום כן להנהיג את זה (הרב משה חביב אמר שיקבל את פסק כת"ר שליט"א)?

תשובה: לדעתי מנהג זה חשוב מאד (אף שאין אנו נוהגים כן). אבל כדאי לומר לכל הצבור בליל שבת ששימו לב להשמיע לאזניהם קריאת שמע כולה, ושלא לסמוך על קריאת הקטן. ומאידך אם הקטן יקרא בלחש וישתבש בכמה מלים, גם כי יזקין לא יסור משבושיו.

שאלה: בלוח שנה שמוציאה הישיבה כותבים סוזק"ל (סוף זמן קידוש לבנה), ולמה לא יכתבו סוף זמן ברכת לבנה, כפי שתמיד קראוה הספרדים, ומעולם לא קדשנו הלבנה אלא החודש, וראש בית דין אומר מקודש מקודש על החודש (ולא "מקודשת"). ולמה נלמד משיבוש האשכנזים בזה? תשובה: אתה צודק. אבל כבר התרגלו לכתוב בר"ת סוזק"ל ואם נכתוב סוזבה"ל, כל הרואה ייבהל...

שאלה: מיהו "האפורי"?

תשובה: חכם בשם ר' פרופיאט דוראן – חי בספרד בערך בשנת ה'ק"ם (1400 לספה"נ). הווה על בשרו את מאורעות הגזירות בספרד בשנת 1391. כתב ספר "מקדש י-ה", ופירוש על מורה נבוכים, ואגרת "אל תהי כאבותיך" (מעניינת מאד).

שאלה: ראיתי לכת"ר שליט"א בספר "מקור נאמן" (ח"ב סי' תמ"ז) שהתיר לסדר את השפם בימי הספירה רק אם מפריע לאכילה. ושאלתי, לפי הנהגים כרבנו האר"י הקדוש שלא לגלח עד ערב חג השבועות, האם אחרי ל"ד לעומר מותר לגלח השפם אפילו כשאינו מעכב את האכילה? תשובה: אפשר להקל.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לרפואת דורון בן שרה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל